

סידור קורן • נוסח אשכנז
מהדורת פומרנץ

סידור קורן

מהדורת פומרנץ

מוגה ומבואר בידי
הרב דוד פוקס

•

הוצאת קורן ירושלים

לעילוי נשמת
אבותינו
אנשי אמת, תפילה וספר

ישכר דוב בן שמואל נטע למשפחת דמר"ז ז"ל

שלום בן יעקב למשפחת פומרניץ ז"ל

הוטי וג"י פומרניץ

סידור קורן

מהדורה רביעית © תשפ"ב (2022)

הוצאת קורן ירושלים

ת"ד 4044 ירושלים 9104001

www.korenpub.com

© כל הזכויות שמורות על גופן תנ"ך קורן, 1962. הוצאת קורן ירושלים בע"מ, 2022

© כל הזכויות שמורות על גופן סידור קורן, 1981. הוצאת קורן ירושלים בע"מ, 2022

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר כל חלק שהוא מן החומר שבספר זה. שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב מהמחיל.

אשכנז, מהדורת של"ח ציבור, כריכה קשה, מסת"ב: 978-965-301-222-6

אשכנז, מהדורת בית כנסת, כריכה קשה, מסת"ב: 978-965-301-223-3

אשכנז, מהדורה אישית, כריכה קשה, מסת"ב: 978-965-301-224-0

אשכנז, מהדורה אישית, כריכה קשה 'אפוד רקמת יד', מסת"ב: 978-965-301-852-5

על הכריכה פרטים מעובדות 'אפוד רקמת יד' – עדינה גת

מאוסף זאב ורחל וייס, קליבלנד אוהיו

אשכנז, מהדורה קטנה, כריכה קשה, מסת"ב: 978-965-301-225-7

אשכנז, מהדורה קטנה, כריכת עור חום, מסת"ב: 978-965-301-235-6

אשכנז, מהדורה קטנה, כריכת עור חום, קופסה, מסת"ב: 978-965-301-896-9

אשכנז, מהדורה קטנה, כריכה גמישה כחולה, מסת"ב: 978-965-301-251-6

אשכנז, מהדורה קטנה, כריכה גמישה טורקז, מסת"ב: 978-965-301-899-0

אשכנז, מהדורה קטנה, כריכה גמישה כתום, מסת"ב: 978-965-301-902-7

אשכנז, מהדורת כיס, כריכה רכה, מסת"ב: 978-965-301-363-6

אשכנז, מהדורת כיס, כריכה גמישה ורוד פסטל, מסת"ב: 978-965-7767-54-2

אשכנז, מהדורת כיס, כריכה גמישה טורקז, מסת"ב: 978-965-7767-57-3

אשכנז, מהדורת כיס, כריכה גמישה כחול ניבי, מסת"ב: 978-965-7767-60-3

אשכנז, מהדורת כיס, כריכה גמישה שגמנת, מסת"ב: 978-965-7767-63-4

Printed in PRC

סצא28

תוכן

181	קידוש וזמירות לליל שבת	ט	מבוא למהדורה הראשונה
193	שחרית לשבת וליום טוב	יא	הקדמה
195	פסוקי דזמרה	יב	דברי פתיחה
211	נשמת	יד	מדריך למתפלל יד
216	ברכו		
222	קריאת שמע	1 ימי חול	
227	עמידה לשבת	3	השכמת הבוקר
236	סדר קריאת התורה	7	עטיפת טלית
246	תפילה לשלום מדינת ישראל	8	הנחת תפילין
248	ברכת החודש	11	הכנה לתפילה
252	מוסף לשבת	14	ברכות השחר
273	קידוש וזמירות ליום שבת	29	קדיש דרבנן
281	מנחה לשבת וליום טוב	32	קדיש יתום
298	ברכי נפשי	33	פסוקי דזמרה
302	פרקי אבות	45	ברכו
321	סעודה שלישית של שבת	50	קריאת שמע
324	ערבית למוצאי שבת	55	עמידה
349	קידוש לבנה	66	וידוי
354	סדר הבדלה בבית	67	אבינו מלכנו
		70	סדר תחנון
357 חגים ומועדים		76	סדר קריאת התורה
359	סדר נטילת לולב	88	שיר של יום
360	סדר הלל	96	אמירות לאחר התפילה
365	מוסף לראש חודש	100	מנחה לחול
373	ביעור חמץ	119	ערבית לחול
373	עירוב תבשילין	138	סדר ספירת העומר
374	קידוש לליל יום טוב	144	קריאת שמע על המיטה
376	תפילה כשנכנסין לסוכה		
377	אושפיזין	149 שבת	
378	קידושא רבה ליום טוב	150	עירובין
	עמידה לשחרית,	151	הדלקת נרות
379	מנחה וערבית של יום טוב	153	קבלת שבת
388	סדר הקפות לשמחת תורה	163	ערבית לשבת וליום טוב

531	סדר תפילה ליולדת	390	אקדמות
532	סדר זבד הבת	394	סדר הזכרת נשמות
534	סדר קידושין ונישואין	399	תפילת טל
536	שבע ברכות	401	תפילת גשם
537	וידוי שכיב מרע	404	מוסף לשלוש רגלים
538	לוויית המת	416	הושענות
542	תפילה בבית האבל	438	התרת נדרים לערב ראש השנה
543	אזכרה	440	קידוש לליל ראש השנה
547	קריאת התורה	441	קידושא רבה לראש השנה
549	לימי שני וחמישי ומנחה של שבת	442	סדר תשליך
	לראש חודש, לתעניות ציבור,	443	סדר כפרות
587	לחנוכה ולפורים	444	וידוי למנחה בערב יום הכיפורים
597	לשלוש רגלים	449	חנוכה
629	חמש מגילות	451	פורים
631	שיר השירים	453	שחרית ליום הזיכרון
635	רות	455	יום העצמאות
639	איכה	460	יום חירות ירושלים
644	קהלת	461	סליחות
653	אסתר	501	ברכות
663	ספר תהלים	503	ברכת המזון
729	מדריך להלכות תפילה	514	ברכות המצוות
730	הלכות תפילה לימות חול	515	ברכות הנהנין, הראייה והשמיעה
748	הלכות תפילות שבת	519	סדר חנוכת הבית
773	הלכות למועדי השנה	520	תפילת הדרך
812	טבלת ההפסקות המותרות בתפילה	521	מעגל החיים
814	על סימון הקמצים, השואים וההטעמה	523	סדר ברית מילה
		529	סדר פדיון הבן

עזרי מעם ה'...

"ותהי יראתם אותי מצות אנשים מלמדה" (ישעיה כט, יג) – קובל הנביא על ההרגל והשגרה, המטביעים חותמם על חיי האדם, עד כי גם בבואו לעמוד בתפילה לפני הקב"ה הוא בבחינת "בפיו ובשפתיו כבדוני, ולבו רחוק ממני" (ישעיה, שם). וזהו מה שהזוהירו חכמינו ז"ל מפניו, באמרם: "וכשאתה מתפלל, אל תעש תפילתך קבע, אלא רחמים ותחנונים לפני המקום" (אבות ב, יח); ופירשו המפרשים: "כאדם שיש עליו חובה דבר קבוע, ואומר: אימתי אפרוק מעלי חוב זה" (ר"ע מברטנורא, שם). כי אמנם זה דרכם של דברים הנעשים יום יום: משנעשו לשגרה ולהרגל, הרי הם מאבדים מתוכנם המקורי; השגרה וכוונת הלב אינן הולכות בד בבד.

התפילה שבפינו, הכתובה בסידור – אותן מילים, אותם פסוקים שאנו חוזרים עליהם יום יום, ופעמים אחדות ביום – נהפכת בפינו להרגל ולמלמול שגרתני, "כצפוף הזוריר", והיא חסרה את הכוונה שבלב ואת ההרגשה החיה "לפני מי אתה עומד".

עובדה מצערת – טבעית – זו הייתה הדחף לטרוח ולהגיש לציבור המתפללים כלי שיש בו כדי למשוך ולקשור את המתפלל לא אל מילות התפילה בלבד, אלא גם אל תוכנה ואל הכוונה שהייתה לנוכח עיניהם של רבותינו, שטבעו לנו מטבע של התפילה, ושל חכמי הדורות, שקבעו את נוסחאות התפילה. לשם כך שמנו לפנינו את היעד להביא את דברי התפילה לא בלבוש של חולין, היינו בצורה של ספר רגיל, אלא בלבוש קודש, שאף הצורה הגשמית שלו תוכל לשמש כמקור השראה של רגשות כבוד, קדושה ויראה.

לשם כך טבענו תבנית מקורית של האות הנדפסת וצורה מיוחדת להגשת מילות התפילה בהתאמה לתוכן, שורה שורה, ועמוד עמוד. ובשל כך תוכן התפילה נתון לפני המתפלל מבחינה חזותית באופן המונע אותו מן השגרה ומן החפזה, וגורם ומסייע לו שיתן דעתו ולבו על הכתוב ועל היוצא מן הפה.

אחד הליקויים המכאיבים הפוגמים ביופייה ובזכותה של התפילה הוא הרישול בהגיית תיבותיה. התעלמות מדקדוקן ודיוקן, זלוול – או חוסר ידיעה – בכללי הדגש והרפה, השוא הנע והשוא הנח, ועוד כיוצא באלו, שחכמינו, בעלי המסורה וחסמי הלשון ופוסקי ההלכה ואנשי תורת הקבלה, כל כך הקפידו עליהם והידרו בהם, ובחלקים מסוימים של התפילה (כגון בקריאת שמע וברכת כהנים) ראו בהם עניין של חובה ממש.

כדי לאפשר למתפלל ולהקל עליו בפרטים אלו – שלא יצטרך להתאמץ

ולרהר בתפילתו, מה טיבו של הדגש או השוא או הקמץ (אם "קמץ גדול" אם "קמץ קטן") – עשינו בהוצאה של הסידור הזה [חוץ מפרקי המקרא, שצולמו מתוך התנ"ך שבהוצאתנו] הבחנה בצורתם של שני השואים (שוא נע עבה, "שמן" יותר, והוא סימן למתפלל שעליו לבטאו כתנועת סגול חטופה; שוא נח דק וזעיר, והוא סימן ל"אפס תנועה") וכן בצורתם של שני הקמצים ("הקמץ הקטן" רגלו ארוכה). ההידור בהגייתן הברורה של התיבות הוא מהידורי התפילה, ורמז מצאו חכמים לכך בלשון הכתוב "צהר תעשה לתבה" – שתהא מצהירה ומאירה. וראוי לנו שיהא דיבורנו לפני המקום ברוך הוא צח וברור ונאה.

בסידור זה "נוסח אשכנז" הבאנו את התפילה בנוסח שיסודו בראשוני חכמי אשכנז, ובתיקונים שנתקבלו בארץ-ישראל ע"י תלמידיו של הגר"א מווילנא, וכפי שהוא מקובל ונהוג בבתי הכנסת האשכנזיים בארץ-ישראל.

לסייע למתפלל לכוון יפה אל תוכן התפילה ולהביע כראוי את מילות התפילה – זו הייתה מגמתנו: כבוד שמים, כפי שנתכוונו לו רבותינו מסדרי התפילה.

ההוצאה למעשה של כל הנוכר לא הייתה אפשרית בלי עזרתו והדרכתו של ידידי ר' מאיר מודן הי"ו, אשר טרח למטרה זו בדיעותיו המרובות ובבדיקת נוסחאות, כדי שיהא סידור תפילה זה מושלם עד כמה שהיד מגעת.

אסיר תודה אני גם למגיהים המעולים שמואל וקסלר ואברהם פרנקל, שהתגברו על העבודה הקשה הזאת, וכן לאסתר באר, אשר עשתה בחכמת לב את העימוד הקשה של סידור תפילה זה.

ויהי נעם ה' אלהינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננה.

אליהו קורן

הקדמה

בשנת 1962 ר' אליהו קורן, מייסד בית ההוצאה קורן ירושלים, נשא לבו להביא לקהל הרחב את התנ"ך באופן המהודר, המדויק והבהיר ביותר. תנ"ך קורן היה הראשון לאחר חמש מאות שנה שנערך, עוצב, יוצר ונכרך בידי יהודים, וזכה לתהילה חסרת תקדים.

מר קורן החליט להמשיך את מפעלו ולהוציא סידור תפילה מהודר ומוגה בדקדקנות רבה, בעל עימוד נאה ומאיר עיניים ובאות מיוחדת הדומה לאות קורן של התנ"ך. כל זאת כדי לסייע למתפלל לכוון יפה אל תוכן התפילה.

בית ההוצאה היום ממשיך את חזונו של מר קורן להידור, לדיוק ולבהירות, ומגיש לקהל המתפללים את המהדורה החדשה והמשופרת לסידור התפילה. הסידור עבר התאמות ושיפורים שנדרשו במהלך השנים, בידי רפאל פרימן, ובהנחייתו מיטב המומחים של קורן, ובהם אסתר באר הרב דוד פוקס, הרב חנן בניהו, אפרת גרוס ועוד רבים, נרתמו למלאכה. את הסידור הגיהו ישראל אליצור וחנן אריאל, שאף כתב את המאמר המסביר את שיטת הניקוד בסידור.

במהדורה חדשה זו שלפניכם הגדלנו את הכתב והשלמנו את כל התפילות. הוספנו את חמש המגילות, את ההלכות למועדי ישראל ואת הלכות התפילות לכל ימות השנה. כמו כן שילבנו הנחיות למתפלל, המסייעות לו להבין את הפיוטים ואת מהלך התפילה ולהתאים את עצמו למניין שבו הנוסח שונה מהנוסח שהוא רגיל בו. אני תקווה כי מהדורה חדשה זו תעצים את חוויית התפילה ליהודים בכל מקום שהם.

מאיר מילר, מו"ל
ירושלים, התש"ע

דברי פתיחה

"אהוב את הבריות, והוי דן את כל האדם לכף זכות - וזהו שאמרה תורה: 'בצדק תשפט עמיתך' (ויקרא יט, טו), ותהי שפל בפני כל יעסוק בתורה התמימה והנקיה והישרה. ואל תחזיק טובה לעצמך, כי לכך נוצרת' (ספר חסידים, לא).

תחילה אבקש מקהל הקוראים שידונו אותי לכף זכות. יודע אני כי קיבלתי על עצמי אחריות עצומה מכפי מידותיי. לא בלב קל קיבלתי אותה, אך הריני מחויב כלפי שמיא וכלפי בעלי הוצאת קורן להוציא מתחת ידי דבר מתוקן כל צורכו. לשם כך נבחר צוות מגיהים מנוסה, שיברר מחדש את נוסח התפילה ואת לשונה. בכל מקום שעלה בו ספק, לא הכרענו מדעתנו אלא השארנו את המצוי בסידורים שר' אליהו קורן הדפיס בחייו, והערנו על הבולטות בשאלות אלה במדריך להלכות התפילה.

מדריך זה מושתת על המדריך שחיבר הרב אלי קלארק נר"ו לסידור קורן בתרגום לאנגלית. המגמה בהנחיות המופיעות בסידור ובמדריך, לא הייתה לפסוק הלכה, אלא לאפשר למתפלל להתמצא בבית הכנסת גם במקומות שבהם סדר התפילה או נוסחה אינו כפי שהוא רגיל בו; ולהציג לפניו את המקורות לאותם מנהגים שראה את אביו נוהג בהם, ושלמד מרבו ומסביבתו, ומעולם לא ידע מה יסודם. השתדלנו להציג את המקורות לכל שיטה, כדי שהמתפלל המעוניין יוכל להרחיב ולעיין. אך מובן שאיני עומד במדרגה הרוממה, המתוארת ב'אמונה ובטחון פיג, ל; אין אני מתכחש כלל לאפשרות שישנה הטיה בבחירת המקורות, בסידור העניינים ובהצגתם. על המקומות שבהם ישנה כזו, אני מבקש מחילה מראש מכל מתפלל ומתפלל.

על זאת אני מצר, שלא הבאתי כאן יותר מדבריהם של רבותי, הרב יהודה עמיטל הכ"מ והרב אהרן ליכטנשטיין שליט"א. איני רואה עצמי ראוי להיות 'בעל שמועות' (ראה רש"י, חגיגה יד ע"א), אך יש בכך גם מענוונותם של שניהם, שמעולם לא השימו עצמם מורי הלכה לרבים, וגם כאשר פנית אליהם בשאלות, העדיפו להנחות אותי בדרך האמת ולא להכתיב את דעתם. במקומות שבהם הוצאתי דבר מתוקן, הקורא רשאי להניח ששלהם הוא, אך את השגיאות יש להלין לפתחי.

נעזרנו בספרי ליקוטים מבני דורנו, בספריהם של חוקרי המנהגים ובמאמרים רבים הנמצאים במרשתת, אך השתדלנו לבדוק את הדברים כפי שנכתבו במקורם, בספרי הראשונים, המקובלים והפוסקים. רשימת ספרים אלו וביבליוגרפיה של המקורות שהובאו בסידור ובמדריך, תועלה אי"ה לאתר ההוצאה. הדברים המובאים משמו של הרב זקס שליט"א, מקורם בפירושו לסידור קורן המתורגם לאנגלית. אחדים מהדברים המובאים בשם הרי"ד סולובייצ'יק ז"ל, יובאו על מקורותיהם בסידור עם

פירושו, שיראה אור אי"ה בקרוב; את רובם שמעתי לראשונה מפי תלמידי הגאון ז"ל שלמדו ושלמדו ביישיבת 'הר עציון', ובראשם מורי הרב ליכטנשטיין שליט"א. אני מודה מקרב לב לידידי הרב חנן בניהו נר"ו, על שעבר על כל מילה שכתבתי והעיר הערות רבות ומחכימות בטוב טעם, על שהצילני משגיאות רבות, ועל העידוד והתמיכה הבלתי-נלאים שהעניק לי. תודה גם לאפרת גרוס תח"י על העריכה הלשונית של הסידור ושל המדריך, ובצדה בקשת מחילה על העבודה הרבה בלוח זמנים לחוץ שהנחתי לפתחה, ולרב יוסף צבי רימון נר"ו על הטבלה להפסקות המותרות בתפילה. תודה לרפאל פרימן יצ"ו ולכל העורכים והמגיחים ועובדי הוצאת קורן בעבר ובהווה. תודה מיוחדת למר מאיר מילר יצ"ו על החזון ועל הנכונות להשקיע בסידור זה, גם כאשר העבודה עליו התארכה יותר מהמשוער. ותודה לכל בני משפחתי, שבזכותם יכולתי להתפנות ראשי ורובי למלאכה.

בימים אלה, שבהם תלמידי חכמים רבים ומוכשרים אינם מוצאים כדי מחייתם – מקצתם כורעים תחת נטל של עבודות דחק, ורבים עוברים את עולם התורה ומוצאים את פרנסתם בתחומים אחרים – אני עומד משתאה לנוכח חסדו של הקב"ה, שזיכה אותי לעסוק בתורה בהרווחה ובכבוד. משתאה, וחרד; כמדומני שח"ו אמצא אוכל עולמי בחיי. על כן אודה מקרב לב לכל מי שישתמש בסידור זה, יתפלל בו ויעיין; ויה"ר שמעט מזכויות המתפללים יגיעו גם אליי. במיוחד אודה לכל מי שיעיר על שגיאה שנפלה בו.

"אחינו בית ישראל! על זה נאה לבכות, על זה נאה להתאבל... על זה נאמר (מיכה ז, ב): 'אבד חסיד מן הארץ'" (אבל רבתי פ"ג מ"ג). בין הגהה למסירה אבד מן העולם הרב יהודה עמיטל הכ"מ. אף שאין אני ראוי להיקרא תלמידו, התאמצתי להביא לידי ביטוי בדברים שכתבתי, שלושה עניינים שהוא ביטא בחייו להלכה ולמעשה: החיבה והעניין שהוא גילה בעולמו הרוחני של כל יהודי; אהבתו ודאגתו לאדם הפשוט, המבקש לעבוד את ה' ואין בידו הכלים המתאימים; ויותר מכל, התפילה – בכל רגע בחייו עמד לפני הקב"ה בכנות ובענווה אך גם בחדווה על הזכות לשפוך את לבו לפני בורא העולמות: "היש שמחה גדולה מזו? מישוה שומע, מוכן להקשיב" ('והארץ נתן לבני אדם', עמ' 90).

מישהו מוכן להקשיב! האם יש לנו מה לומר? הוצאת קורן עשתה כמיטב יכולתה לשפר ולשכלל את הכלי שבו מוגשת התפילה, אך התוכן תלוי אך ורק ביחיד המתפלל.

דוד פוקס

ירושלים, מנחם-אב ה'תש"ע

מדריך למתפלל

מהדורה חדשה זו של סידור קורן ממשיכה את המסורת של קורן ומגישה למתפלל סידור שעיצובן המיוחד של מילות התפילה בו מקל על המתפלל ומעצים את חוויית התפילה שלו. אחד המאפיינים הייחודיים בסידור הוא שבירת המשפטים לפי העניין במקום השימוש בפסקה כגוש אחד, זאת כדי לסייע למתפלל להפסיק במקומות הנכונים.

עזרי הגייה

- רוב המילים בעברית מוטעמות בהטעמת מלרע, כלומר טעמן נמצא בהברה האחרונה במילה. במילים המוטעמות בהטעמת מלעיל, כלומר שטעמן נמצא בהברה שלפני האחרונה, מופיע מתג, קו אנכי קצר, מתחת לאותה הברה כדי לעזור לקורא להגות את המילה כראוי, למשל, מִלְךְ. בקריאת שמע ובקריאת התורה מתג כזה אינו מופיע, מכיוון שכבר מופיעים בהן טעמי המקרא.
- הַבְדֵּלנוּ בין הקמץ הרגיל (הנהגה a) לקמץ הקטן (הנהגה o) באמצעות סימן גדול לקמץ הקטן, למשל, חֻקְמָה. באותו אופן הַבְדֵּלנוּ בין השווא הנע (שווא הנהגה כתנועה חטופה, כיום כסגול) לשווא הנח (הנהגה כעיצור), וסימנו את השווא הנע בסימן בולט יותר, למשל, נִפְשָׁךְ.
- לפי המסורת של הוצאת קורן, הפתח הגנוב מופיע לימין האות ולא באמצעה, להורות שהתנועה נהגית לפני העיצור ולא אחריה, למשל, המילה פוֹתַח נהגית כמו פוֹתָאח.

חץ קטן בצבע שחור (+) מורה לשליח הציבור היכן עליו להתחיל לקרוא בקול רם. מכל מקום זוהי הצעה בלבד, ואם מנהג המקום שונה, שליח הציבור ינהג לפי מנהג המקום.

בתוך הסידור מופיעות הנחיות תמציתיות למתפלל. הלכות והסברים מפורטים נמצאים במדריך להלכות תפילה בסוף הסידור.

ישנם שני סוגי אותיות בנוסח התפילה: באחד משתמשים לתנ"ך בלבד ובאחר לסידור. חלקים מן הסידור שבהם מופיעים פרקים שלמים מן התנ"ך, כמו פסוקי דומרה, נדפסו באות התנ"ך. לעומת זאת פסוקים מהתנ"ך המצוטטים בתוך חלקי תפילה, נדפסו באות הסידור כדי לשמור על מראה אחיד. בנוסף על כך כל הפסוקים מן התנ"ך מסתיימים בנקודתיים (:): לציון סוף פסוק להבדיל מהנקודתיים הרגילות (:). אנחנו מקווים שחידושים אלה יהפכו את התפילה לחוויה מעמיקה יותר ומרוממת יותר.

רפאל פרימן, עורך ראשי
ירושלים היתשע

ימי חול

- 3 השכמת הבוקר
- 14 שחרית
- 100 מנחה
- 119 ערבית
- 138 ספירת העומר
- 144 קריאת שמע על המיטה

שחרית

”ה' בְּקֶרֶת תִּשְׁמַע קוֹלִי, בְּקֶרֶת אֶעֱרֹךְ לְךָ וְאַצְפֶּה” (תהלים ה, ד).

השכמת הבוקר

”יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו” (שו”ע א, א).

מיד כשמתעורר אדם משנתו, עוד בטרם נוטל את ידיו,
כשעדיין אינו יכול לברך או לומר פסוקים, אומר:

**מוֹדֵה/ נְשִׁים אוֹמְרוֹת: מוֹדֵה/ אֲנִי לְפָנֶיךָ מֶלֶךְ חַי וְקַיִם
שֶׁהַחַיּוֹת בֵּי נִשְׁמָתֵי בְּחַמְלָה
רַבָּה אֲמוֹנְתֶךָ.**

אחרי שנטל את ידיו (ראה הלכה 2-7), מברך:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדַיִם.**

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר יָצַר אֶת הָאָדָם בְּחִכְמָה
וּבְרָא בּוֹ נְקֻבִים נְקֻבִים, חֲלוּלִים חֲלוּלִים.
גְּלוּי וּדְיוּעַ לְפָנֶיךָ כִּסָּא כְבוֹדְךָ
שָׂאֵם יִפְתַּח אֶחָד מֵהֶם אוֹ יִסְתֵּם אֶחָד מֵהֶם
אִי אֶפְשָׁר לְהִתְקַיֵּם וְלַעֲמֹד לְפָנֶיךָ.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, רּוֹפֵא כָּל בֶּשָׂר וּמַפְּלִיא לַעֲשׂוֹת.**

הגמרא בברכות ס ע"ב מזכירה ברכה זו שצריך לאומרה מיד כשמתעורר. הגאונים תיקנו לאומרה אחרי ברכת 'אשר יצר', כיוון שאינה פותחת ביצרון אֶתָה ה' (רב נטרונאי גאון).

אֱלֹהֵי

נִשְׁמָה שְׁנַתַּת בִּי טְהוֹרָה הִיא.

אֶתָה בְּרָאתָה, אֶתָה יִצְרָתָה, אֶתָה נִפְחַתָה בִּי

וְאֶתָה מְשַׁמְרָה בְּקִרְבִּי

וְאֶתָה עֲתִיד לְטֹלָה מִמֶּנִּי

וְלִהְיוֹתִי בִּי לְעֲתִיד לָבוֹא.

כָּל זְמַן שֶׁהַנִּשְׁמָה בְּקִרְבִּי, מוֹדָה/ נְשִׂים אוֹמְרוֹת: מוֹדָה/ אֲנִי לְפָנֶיךָ

יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי

רְבוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים, אֲדוֹן כָּל הַנְּשָׁמוֹת.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמַּחְזִיר נְשָׁמוֹת לְפָגְרִים מֵתִים.

לבישת ציצית

לפני שלובש טלית קטן, מברך 'על מצות ציצית'.

ואם תכף יתעטף בטלית, לא יברך - ראה הלכה 14.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם

אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו

וְצִוָּנוּ עַל מִצְוֹת צִיצִית.

אחרי שלבש, אומר:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי

שֶׁתְּהֵא חֲשׂוּבָה מִצְוֹת צִיצִית לְפָנֶיךָ

כְּאֵלוֹ קִימַתִּיהָ בְּכָל פְּרֻטְיָהּ וְדִקְדוּקֶיהָ וְכוּנּוֹתֶיהָ

וְתַרְי"ג מִצְוֹת הַתְּלוּיוֹת בָּהּ

אָמֵן סְלָה.

ברכות התורה

”ברכת התורה צריך להזכיר בה מאד” (שׁוׁע מו, א). ראה הלכה 9.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
 אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו
 וְצִוָּנוּ לְעֵסֶק בְּדִבְרֵי תוֹרָה.
 וְהֵעֲרַב נָא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ
 בְּפִינוּ וּבְפִי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל
 וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצִאֲצָאֵינוּ (וְצִאֲצָאֵי צִאֲצָאֵינוּ)
 וְצִאֲצָאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל
 כְּלָנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרָתְךָ לְשִׁמְחָה.
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
 הַמְלַמֵּד תוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
 אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ.
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
 נוֹתֵן הַתּוֹרָה.

במדבר ו

יְבָרְכֶךָ יְהוָה וְיִשְׁמְרֶךָ:
 יְאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶנֶךָ:
 יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם:

אֱלוֹ דְבָרִים שְׂאִין לָהֶם שְׁעוֹר מישנה פאה
א.א
הַפָּאָה וְהַבְּכוּרִים וְהַרְאָיוֹן
וְגַמְלוֹת חֲסָדִים
וְתַלְמוּד תּוֹרָה.

אֱלוֹ דְבָרִים שְׂאָדָם אוֹכַל פְּרוֹתֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה שבת קבו.
וְהַקָּרָן קִיַּמַּת לוֹ לְעוֹלָם הַבָּא
וְאֵלוֹ הֵן

כְּבוֹד אָב וָאִם
וְגַמְלוֹת חֲסָדִים
וְהַשְׂכַּמַּת בֵּית הַמְדַרְשׁ שְׁחָרִית וְעֶרְבִית
וְהַכְנָסַת אוֹרְחִים
וּבְקוֹר חוֹלִים
וְהַכְנָסַת פְּלֵה
וּלְוִיַּת הַיָּם
וְעִיּוֹן תְּפִלָּה
וְהַבָּאת שְׁלוֹם בֵּין אָדָם לְחֵבְרוֹ
וְתַלְמוּד תּוֹרָה בְּנֶגֶד כָּלֶם.

עטיפת טלית

לפני עטיפה בטלית גדול נוהגים לומר:

תהלים קד: **בְּרַכְיָה נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה, יְהוָה אֱלֹהֵי גְדֹלַת מְאֹד, הוֹד וְהַדָּר לְבִשְׂתָּהּ:
עֹטֶה-אֹזֶר כִּשְׁלֹמֹה, נוֹטָה שָׁמַיִם כִּי־רִיעָה:**

יש אומרים:

לְשֵׁם יְחִוּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתָהּ בְּדַחִילוֹ וְרַחֲמוּ, לְיַחַד שֵׁם י"ה
בו"ה בַּיְחֻדָּא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

הַרְיֵנִי מִתְעַטֵּף בְּצִיצִית. כֵּן תִּתְעַטֵּף נִשְׁמַתִּי וְרַמַּח אֲבְרֵי וְשִׁס"ה גִּידֵי
בְּאֹזֶר הַצִּיצִית הָעוֹלָה תְּרִי"ג. וּבִשְׁשׁ שְׁאֲנֵי מִתְבַּסֶּה בְּטִלִּית בְּעוֹלָם
הַזֶּה, כִּךְ אֹזְכָה לְחֻלּוּקָא דְרַבָּנָן וְלְטִלִּית נָאָה לְעוֹלָם הַבָּא בְּגַן עֵדֶן.
וְעַל יְדֵי מְצוֹת צִיצִית תִּנְצֵל נַפְשִׁי רוּחִי וְנִשְׁמַתִּי וְתַפְלִתִּי מִן הַחַיִּצוֹנִים.
וְהַטִּלִּית תִּפְרֹשׁ כְּנִפְיָהּ עֲלֵיהֶם וְתַצִּילֵם, כְּנִשְׂרָ יַעִיר קִנּוּ עַל-גּוֹזְלֵי וְרַחֵף:
וְתֵהָא חֲשׁוּבָה מְצוֹת צִיצִית לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּאֵלוֹ קִימְתִּיהָ
בְּכָל פְּרֻטְיָהּ וְדִקְדוּקֶיהָ וְכוּנּוּתֶיהָ וְתִרְי"ג מְצוֹת הַתְּלוּיוֹת בָּהּ, אֲמֵן סְלָה.

דברים לב

עומד ומברך (ראה הלכה 16–17):

**בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהִתְעַטֵּף בְּצִיצִית.**

נוהגים להתעטף בטלית אחר הברכה.

מתעטף ואומר (סידור השליה):

תהלים לו

**מִה־יָקָר חֲסִדְךָ אֱלֹהִים, וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנַפְיֶךָ יַחְסִיּוּן:
יְרוּן מִדְּשֵׁן בֵּיתְךָ, וְנַחַל עֲדֻנְיֶךָ תִּשְׁקֵם:
כִּי-עֲמַךְ מְקוֹר חַיִּים, בְּאֹזֶרְךָ נִרְאָה-אֹזֶר:
מִשֶּׁךְ חֲסִדְךָ לִידְעֶיךָ, וְצַדִּיקְתְּךָ לְיִשְׂרָאֵל:**

הנחת תפילין

לפני הנחת תפילין יש אומרים:

לְשֵׁם יְחִוּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתָהּ בְּדַחֲלֵהּ וּרְחִימוּ, לְיַחַד שֵׁם י"ה בּוֹיָהּ
בְּיַחְוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

הַנְּנִי מִכּוֹן בְּהִנְחַת תְּפִלִּין לְקִים מִצּוֹת בּוֹרְאִי, שְׂצוֹנִי לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין, כְּכָתוּב בְּתוֹרָתוֹ:
וּקְשַׁרְתֶּם לְאוֹת עַל-יָדְךָ, וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ; וְהָן אַרְבַּע פְּרָשׁוֹת אֵלּוּ, שְׁמַע,
וְהָיָה אִם שָׁמַע, קִדְשׁ לִי, וְהָיָה כִּי יִבְאֶךָ, שֵׁשׁ בָּהֶם יַחְדוּ וְאַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ
בְּעוֹלָם, וְשִׁנּוּכֹר נִפְסִים וְנִפְלְאוֹת שְׁעֵשָׂה עִמָּנוּ בְּהוֹצִיאֹו אֹתֵנוּ מִמִּצְרַיִם, וְאֲשֶׁר
לֹו הִכּוֹ וְהִמְמַשְׁלָה בְּעֲלִיוֹנִים וּבַתְּחִתּוֹנִים לַעֲשׂוֹת בָּהֶם כְּרָצוֹנוֹ. וְצוֹנִי לְהַנִּיחַ עַל
הַיָּד לְזִכְרוֹן זְרוּעַ הַנְּטוּיָה, וְשֶׁהִיא נֹגֵד הַלֵּב, לְשַׁעֲבֵד בּוֹהַ תְּאוֹת וּמַחְשָׁבוֹת לְבַנּוֹ
לְעַבְדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְעַל הָרֹאשׁ נֹגֵד הַמּוֹחַ, שֶׁהַנְּשִׁמָּה שְׁבַמְחִי עִם שְׂאֵר חוּשֵׁי
וּכְחוֹתֵי כָּלֵם יְהִי מְשַׁעֲבָדִים לְעַבְדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וּמִשְׁפַּע מִצּוֹת תְּפִלִּין יִתְמַשְׁךְ
עָלֶי לְהִיּוֹת לִי חַיִּים אַרוּכִים וְשִׁפְעַ קִדְשׁ וּמַחְשָׁבוֹת קְדוּשׁוֹת בְּלִי הַרְהוּר חֲטָא
וְעוֹן כָּלֵל, וְשִׁלָּא יִפְתָּנוּ וְלֹא יִתְגַּרֵּה בְּנוֹ יִצְרַ הָרַע, וְיִנְחַנוּ לְעַבֵּד אֶת יְהוָה כְּאֲשֶׁר
עַם לְבַבְנוּ.

וְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתֵּהָא חֲשׁוּבָה מִצּוֹת הַנְּחַת
תְּפִלִּין לְפָנֶי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כְּאֵלּוּ קִימַתִּיהָ בְּכָל פְּרִטְיָהּ וּדְקִדּוּקִיהָ וּכְוֹנֹתֶיהָ
וְתַרְיָג מִצּוֹת הַתְּלוּיּוֹת בָּהּ, אֲמֵן סְלָה.

עומד, מניח תפילין של יד על השריר העליון של הזרוע השמאלית
(איטר מניחן על זרועו הימנית, ראה הלכה 22) ומברך:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצוֹנִי לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין.**

מהדק את הרצועה, כורך אותה שבע פעמים סביב זרועו, ומיד מניח תפילין של ראש.
מקום תפילין של ראש הוא מעל עיקרי השערות שבמרכז המצח.
מניח ומברך:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצוֹנִי עַל מִצְוֹת תְּפִלִּין.**

מהדק את הרצועה ואומר:

בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלִכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

יש אומרים: ומחכמתך אל עליון תאציל עלי, ומבינתך תבינני, ובחסדך תגדיל עלי, ובגבורתך תצמית אויבי וקמי. ושמן הטוב תריק על שבעה קני המנורה, להשפיע טובך לבריותיך. פותח את ידך ומשביע לכלחי רצון:

תהלים קמה

כורך ברצועה של יד שלוש כריכות סביב האצבע האמצעית ואומר:

הושע ב

וארשתיך לי לעולם
וארשתיך לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים:
וארשתיך לי באמונה, וידעת את יהוה:

לאחר הנחת התפילין נוהגים לומר שתי פרשות אלה, שנוכרת בהן מצוות הנחת תפילין:

שמות יג

וידבר יהוה אל משה לאמר: קדש לי כל בכור, פטר כל דחם
בבני ישראל, באדם ובבהמה, לי הוא: ולאמר משה אל העם,
זכור את היום הזה, אשר יצאתם ממצרים מבית עבדים, כי
בחזק יד הוציא יהוה אתכם מזה, ולא יאכל חמץ: היום אתם
יצאים, בחדש האביב: והיה כי יביאך יהוה אל ארץ הפנעני
והחתי והאמרי והחוי והיבوسی, אשר נשבע לאבותיך לתת לך,
ארץ זבת חלב ודבש, ועבדת את העבדה הזאת בחדש הזה:
שבעת ימים תאכל מצת, וביום השביעי חג ליהוה: מצות יאכל
את שבעת הימים, ולא יראה לך חמץ ולא יראה לך שאר,
בכל גבלך: והגדת לבנך ביום ההוא לאמר, בעבור זה עשה
יהוה לי בצאתי ממצרים: והיה לך לאות על ידך ולזכרון בין
עיניך, למען תהיה תורת יהוה בפיוך, כי פיד חזקה הוצאתך יהוה
ממצרים: ושמרת את החזקה הזאת למועדה, מימים ימימה:
והיה כי יבאך יהוה אל ארץ הפנעני כאשר נשבע לך ולאבותיך,
ונתנה לך: והעברת כל פטר דחם ליהוה, וכל פטר שגר

בְּהֵמָה אֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ הַזְּכָרִים, לִיהוּה: וְכָל־פֶּטָר חֲמוֹר תִּפְדֶּה
בְּשָׂה, וְאִם־לֹא תִפְדֶּה וְעִרְפָתוֹ, וְכָל בְּכוֹר אָדָם בְּבִנְיָךְ תִּפְדֶּה:
וְהָיָה כִּי־יִשְׁאַלְךָ בֶּנְךָ מָחָר, לֵאמֹר מַה־זֹּאת, וְאָמַרְתָּ אֵלָיו,
בְּחֹק יָד הוֹצִיאָנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים: וַיְהִי כִּי־הִקְשָׁה
פְּרַעֲזָה לְשַׁלְּחָנוּ, וַיַּהַרְגַּ יְהוָה כָּל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, מִבְּכוֹר
אָדָם וְעַד־בְּכוֹר בְּהֵמָה, עַל־כֵּן אֲנִי זֹבַח לִיהוָה כָּל־פֶּטָר רְחִם
הַזְּכָרִים, וְכָל־בְּכוֹר בְּנֵי אִפְדָּה: וְהָיָה לְאוֹת עַל־יָדְכָה וּלְטוֹטָפֹת
בֵּין עֵינֶיךָ, כִּי בְּחֹק יָד הוֹצִיאָנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם:

הכנה לתפילה

”כנס שיעור שני פתחים ואחר כך יתפלל” (שׁרע צ, כ).
 כאשר נכנס לבית הכנסת אומר:

במדבר כד

מֵה־טָבוֹ

תהלים ה

אֱהֲלִיךָ יַעֲקֹב, מִשִּׁנְתֶיךָ יִשְׂרָאֵל:
 וְאֲנִי בָרַב חֶסֶדְךָ אָבוֹא בֵיתְךָ
 אֲשֶׁתִּחַוֶּה אֶל־הַיְכָל־קִדְשֶׁךָ
 בִּירְאֶתְךָ:

תהלים כו

יְהוָה אֱהַבְתִּי מְעֹז בֵּיתְךָ
 וּמְקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ:

וְאֲנִי אֲשֶׁתִּחַוֶּה

וְאֶכְרַעָה
 אֲבָרְכָה לְפָנֶי יְהוָה עֲשֵׂי.

תהלים סט

וְאֲנִי תִפְלְתִי־לְךָ יְהוָה

עַת רְצוֹן
 אֱלֹהִים בָּרַב־חֶסֶדְךָ
 עֲנֵנִי בְּאֵמַת יִשְׁעֶךָ:

"להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות" (תהלים צב, ג).
 פיוט עתיק זה מיוחס לר' שלמה אבן גבירול (ויש המקדימים את זמנו לתקופת הגאונים).
 רבים נוהגים לאומרו פעמיים ביום: לפני תפילת שחרית ובקריאת שמע שעל המיטה.

אֲדוֹן עוֹלָם

אֲשׁוּר מֶלֶךְ בְּטָרִם כָּל־יַצִּיר נִבְרָא.
 לַעֲת נַעֲשֶׂה בְּחַפְצֹו כֹּל אֲזִי מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא.
 וְאַחֲרֵי כְּבִלּוֹת הַכֹּל לְבַדּוֹ יִמְלֹךְ נוֹרָא.
 וְהוּא הָיָה וְהוּא הוּוֹה וְהוּא יִהְיֶה בְּתַפְאָרָה.
 וְהוּא אֶחָד וְאֵין שְׁנַי לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחֲבִירָה.
 בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תְּכֵלִית וְלוֹ הָעֵז וְהַמְשָׁרָה.
 וְהוּא אֵלִי וְחֵי גּוֹאֲלִי וְצוֹר חֲבָלֵי בְּעַת צָרָה.
 וְהוּא נֶפֶס וּמְנוּס לִי מִנֶּת כּוֹסֵי בְּיוֹם אֶקְרָא.
 בְּיָדוֹ אֶפְקִיד רוּחֵי בְּעַת אֵישׁוֹן וְאַעֲרָה.
 וְעַם רוּחֵי גְּוִיָּתִי יִהוּה לִי וְלֹא אֵירָא.

יגדל' מיוסד על שלושה עשר עיקרי האמונה שמנה הרמב"ם.

יגדל

אֱלֹהִים חַי וְיִשְׁתַּבַּח, נִמְצָא וְאִין עֵת אֶל מְצִיאֹתוֹ.
אֶחָד וְאִין יְחִיד בְּיַחְוָדוֹ, נַעְלָם וְגַם אִין סוּף לְאַחַדוֹתוֹ.
אִין לוֹ דְמוּת הַגּוֹף וְאִינוּ גּוֹף, לֹא נַעֲרַךְ אֱלֹיו קְדָשְׁתּוֹ.
קְדָמוֹן לְכָל דְבַר אֲשֶׁר נִבְרָא, רַאשׁוֹן וְאִין רַאשִׁית לְרַאשִׁיתוֹ.
הֵנוּ אַדוֹן עוֹלָם, וְכָל נוֹצֵר יוֹדָה גְדֻלָּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ.
שִׁפְעָה נְבוֹאָתוֹ נִתְּנוּ אֶל-אֲנָשֵׁי סִגְלָתוֹ וְתַפְאֲרָתוֹ.
לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה עוֹד נְבִיא וּמַבִּיט אֶת תְּמוֹנָתוֹ.
תּוֹרַת אֱמֶת נָתַן לְעַמּוֹ אֵל עַל יַד נְבִיאָו נְאֻמֵּן בֵּיתוֹ.
לֹא יַחְלִיף הָאֵל וְלֹא יִמִּיר דָּתוֹ לְעוֹלָמִים לְזוּלָתוֹ.
צוּפָה וַיִּוֹדַע סִתְרֵינוּ, מַבִּיט לְסוּף דְבַר בְּקְדָמְתוֹ.
גּוֹמֵל לְאִישׁ חֶסֶד כְּמַפְעָלוֹ, נוֹתֵן לְרֹשַׁע רַע כְּרֹשַׁעְתּוֹ.
יִשְׁלַח לְקֶץ יְמֵין מְשִׁיחֵנוּ לְפָדוֹת מַחְבֵּי קֶץ יְשׁוּעָתוֹ.
מֵתִים יַחֲיֶה אֵל בְּרַב חֶסְדּוֹ, בְּרוּךְ עַדֵי עַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ.

ברכות השחר

ברכות השחר נתקנו כדי שהאדם יאמרן במקביל למעשיו הראשונים כשמתעורר בבוקר (ברכות ס ע"ב). אך כבר בימי הראשונים נהגו שהציבור כולו אומרן יחד בבית הכנסת (פתיחה לסידור רב עמרם גאון).
 בבתי כנסת רבים שלוח הציבור מתחיל כאן. ויש מקומות שנוהגים ששליח הציבור מתחיל בברייתא דרבי ישמעאל (עמ' 28) או במזמור שלפני פסוקי דומרה (עמ' 31).

פְּרוּךְ אֲתָהּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
 אֲשֶׁר נָתַן לְשִׁבּוֹי בֵּינָה
 לְהִבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה.

פְּרוּךְ אֲתָהּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
 שְׁלֹא עָשִׂנִי גוֹי.

פְּרוּךְ אֲתָהּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
 שְׁלֹא עָשִׂנִי עֶבֶד.

פְּרוּךְ אֲתָהּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
 גְּבֵרִים: שְׁלֹא עָשִׂנִי אִשָּׁה. / נְשִׁים: שְׁעָשִׂנִי בְּרִצּוֹנוֹ.

פְּרוּךְ אֲתָהּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
 פּוֹקֵחַ עֲוֹרִים.

פְּרוּךְ אֲתָהּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
 מְלַבֵּשׁ עֲרֻמִּים.

פְּרוּךְ אֲתָהּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
 מְתִיר אֲסוּרִים.

פְּרוּךְ אֲתָהּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
 זוֹקֵף כְּפוּפִים.

פְּרוּךְ אֲתָהּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
 רוֹקֵעַ הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
 שֶׁעָשָׂה לִי כָל צָרָתִי.
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
 הַמְכִינֵן מִצְעָדֵי גִבּוֹר.
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
 אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל בְּגִבּוֹרָה.
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
 עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל בְּתַפְאֵרָה.
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
 הַנּוֹתֵן לַיַּעֲקֹב כֹּחַ.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמַּעֲבִיר שָׁנָה מֵעֵינֵי
 וּתְנוּמָה מֵעַפְעָפִי. וְיְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּרַגְּלֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ, וְדַבְּקֵנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְאֵל תְּבִיאֵנוּ
 לֹא לַיָּדִי חַטָּא, וְלֹא לַיָּדִי עֲבֵרָה וְעוֹן, וְלֹא לַיָּדִי נִסְיוֹן וְלֹא
 לַיָּדִי בַּזָּיוֹן, וְאֵל תִּשְׁלַט בְּנוּ יַצַּר הָרַע, וְהִרְחִיקֵנוּ מֵאֲדָם רָע
 וּמִחֵבֵר רָע, וְדַבְּקֵנוּ בַּיָּצָר הַטּוֹב וּבַמַּעֲשִׂים טוֹבִים, וְכַף אֵת יַצְרֵנוּ
 לְהִשְׁתַּעֲבֹד לָךְ, וְתִגְּנֵנוּ הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם לַחַן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים,
 בְּעֵינֶיךָ, וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ, וְתִגְּמַלְנוּ חֲסָדִים טוֹבִים. בְּרוּךְ אַתָּה
 יְהוָה, גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

וְיְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁתַּצְּלִינִי הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם
 מֵעַי פָּנִים וּמַעֲזוֹת פָּנִים, מֵאֲדָם רָע, וּמִחֵבֵר רָע, וּמִפְּגַע רָע, וּמִשְׁכַּן רָע, וּמִשְׁכַּן רָע,
 וּמִשְׁטָן הַמַּשְׁחִית, מִדִּין קָשָׁה, וּמִבְּעַל דִּין קָשָׁה בֵּין שְׂהוּא בֵּין בְּרִית וּבֵין
 שְׂאִינוּ בֵּין בְּרִית.

ברכות טו:

פרשת העקדה

עקדת יצחק הייתה הניסיון העיקרי שעמדו בו אבותינו.

רבים נוהגים לקרוא בכל בוקר את פרשת העקדה כדי לזכור את מסירות הנפש של האבות ולהזכיר את זכותם.

לפני פרשה זו ואחריה נוהגים לומר תחינה המבוססת על ברכת ז'כרונות' בתפילת מוסף לראש השנה. ולדעת רוב הפוסקים, אין אומרים אותה בשבת וביום טוב.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, וְזָכְרָנוּ בְּזִכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ, וּפְקַדְנוּ בְּפְקֻדַת יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים מְשֻׁמֵי שָׁמַי קָדִם, וְזָכַר לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶהְבֵּת הַקְּדָמוֹנִים אֲבֹרָהֶם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ, אֶת הַבְּרִית וְאֶת הַחֶסֶד וְאֶת הַשְּׁבוּעָה שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ לְאֲבֹרָהֶם אֲבִינוּ בְּהַר הַמֹּרִיָּה, וְאֶת הָעֵקֶדָה שֶׁעָקַד אֶת יִצְחָק בְּנוֹ עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ, כְּפָתוּב בַּתּוֹרָתְךָ:

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת־אֲבֹרָהֶם, וַיֹּאמֶר אֱלֹוֹ אֲבֹרָהֶם, וַיֹּאמֶר הַנְּנִי: וַיֹּאמֶר קַח־נָא אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יִחְזִיכָךְ אֲשֶׁר־אֶהְבֵּת, אֶת־יִצְחָק, וְלַךְ־לְךָ אֶל־אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה, וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אֶחָד הַהָרִים אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹוֹיךָ: וַיִּשְׁכַּם אֲבֹרָהֶם בַּבֶּקֶר, וַיַּחְבֹּשׁ אֶת־חֲמוֹרוֹ, וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי נְעָרָיו אִתּוֹ וְאֶת יִצְחָק בְּנוֹ, וַיִּבְקַע עֵצִי עֹלָה, וַיִּקַּם וַיֵּלֶךְ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים: בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּשָּׂא אֲבֹרָהֶם אֶת־עֵינָיו וַיֵּדָא אֶת־הַמָּקוֹם מֵרַחֵק: וַיֹּאמֶר אֲבֹרָהֶם אֶל־נְעָרָיו, שְׁבוּ־לָכֶם פֹּה עִם־הַחֲמוֹר, וְאֲנִי וְהַנְּעָר נִלְכֶה עַד־כֹּה, וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנִשְׁבַּח אֱלֹוֹיכֶם: וַיִּקַּח אֲבֹרָהֶם אֶת־עֵצֵי הָעֹלָה וַיִּשֶׂם עַל־יִצְחָק בְּנוֹ, וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת־הָאֵשׁ וְאֶת־הַמַּאֲכָלָת, וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־אֲבֹרָהֶם אָבִיו, וַיֹּאמֶר אָבִי, וַיֹּאמֶר הַנְּנִי בְנִי, וַיֹּאמֶר, הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים, וְאֵיךְ הִשָּׂה לְעֹלָה: וַיֹּאמֶר אֲבֹרָהֶם, אֱלֹהִים יֵדָא־לוֹ הִשָּׂה לְעֹלָה, בְּנִי, וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: וַיִּבְאוּ אֶל־

בראשית כב

הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַרְלוּ הָאֱלֹהִים, וַיְבַן שָׁם אַבְרָהָם אֶת־
הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֵצִים, וַיַּעֲקֹד אֶת־יִצְחָק בְּנֹו, וַיִּשֶׂם אֹתוֹ
עַל־הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לָעֵצִים: וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת־יִדְו, וַיִּקַּח
אֶת־הַמֶּאֱכָלֶת, לִשְׂחַט אֶת־בְּנֹו: וַיִּקְרָא אֱלֹו מְלֶאֶךְ יְהוָה
מִן־הַשָּׁמַיִם, וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אַבְרָהָם, וַיֹּאמֶר הֲגַנִּי: וַיֹּאמֶר אֵל־
תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל־הַנֶּעַר, וְאַל־תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה, כִּי עַתָּה יַדְעֹתִי
כִּי־יְרֵא אֱלֹהִים אֶתָּה, וְלֹא חִשַּׁבְתָּ אֶת־בְּנִיךָ אֶת־יַחֲיִידְךָ מִמֶּנִּי:
וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו, וַיֵּרָא וְהִנֵּה־אֵיל, אַחֵר נֹאחִז בְּסַבְּךָ
בְּקִרְנָיו, וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת־הָאֵיל, וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַחַת
בְּנֹו: וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא יְהוָה יֵרָאָה, אֲשֶׁר
יֹאמֶר הַיּוֹם בְּהָר יְהוָה יֵרָאָה: וַיִּקְרָא מְלֶאֶךְ יְהוָה אֵל־אַבְרָהָם
שֵׁנִית מִן־הַשָּׁמַיִם: וַיֹּאמֶר, כִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־יְהוָה, כִּי יַעַן אֲשֶׁר
עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה, וְלֹא חִשַּׁבְתָּ אֶת־בְּנִיךָ אֶת־יַחֲיִידְךָ: כִּי־
בָרַךְ אֲבָרְכְךָ, וְהִרְבָּה אֲרַבָּה אֶת־זֶרְעֶךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם, וְכֹחֹל
אֲשֶׁר עַל־שֵׁפֶת הַיָּם, וַיִּרְשׂ זֶרְעֶךָ אֶת שְׂעַר אֲיִבָיו: וְהִתְבָּרְכוּ
בְּזֶרְעֶךָ כָּל־גֹּוֵי הָאָרֶץ. עַקֵּב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקֹלִי: וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם
אֶל־נְעָרָיו, וַיִּקְמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָו אֶל־בְּאֵר שֶׁבַע, וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם
בְּבְאֵר שֶׁבַע:

רבּונו של עולם, כמו שכּבש אַבְרָהָם אֲבִינו אֶת רַחֲמָיו לְעִשׂוֹת רְצוֹנְךָ
בְּלִבְבֵי שָׁלוֹם, כִּן יִכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת כַּעֲסֶךָ מֵעַלְיָנו וַיְגַלוּ רַחֲמֶיךָ עַל מְדוּתֶיךָ.
וְתִתְנַהֵג עִמָּנו יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּמִדַּת הַחֶסֶד וּבְמִדַּת הַרַחֲמִים, וּבְטוֹבְךָ הַגָּדוֹל
יֵשׁוּב חֲרוֹן אַפֶּךָ מֵעַמְּךָ וּמֵעִירְךָ וּמֵאֲרָצְךָ וּמִנְחַלְתֶּךָ. וְקִים לָנו יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
אֶת הַדָּבָר שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ בְּתוֹרַתְךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ, כְּאָמֹר: וּזְכַרְתִּי
אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק, וְאֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר,
וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר:

ויקרא כו

קבלת עול מלכות שמים

תפילה לאומית, הפותחת בחולשת ההווה, ממשיכה בקריאת שמע ומסיימת בתפילה לגאולה ובהכרה כלל עולמית במלכות ה' (רש"י הירש). תפילה זו נטרה כבר בתנא דבי אליהו יט, ו. ככל הנראה נקבעה בתקופת הרדיפות, כאשר היה אסור לקרוא קריאת שמע בציבור (ספר הפרדס, שיבולי הלקט).

לְעוֹלָם יְיָ אֱדָם יִרְא שָׁמַיִם בְּסִתְר וּבְגָלוֹי
וּמוֹדָה עַל הָאֱמֶת, וְדוֹבֵר אֱמֶת בְּלִבּוֹ
וַיִּשְׁבַּח וַיֹּאמֶר

רְבוֹן כָּל הָעוֹלָמִים
לֹא עַל-צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מְפִילִים תַּחְנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ
כִּי עַל-דַּחְמֶיךָ הִרְבִּים:

דניאל ט

מָה אָנוּ, מָה חַיֵּינוּ, מָה חֲסִדֵּנוּ, מָה צִדְקוֹתֵינוּ
מָה יִשׁוּעָתֵנוּ, מָה פִּחְנוּ, מָה גְבוּרָתֵנוּ
מָה נֹאמַר לְפָנֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
הֲלֹא כָל הַגְּבוּרִים כָּאֵין לְפָנֶיךָ, וְאֲנָשֵׁי הַשָּׁם כְּלֹא הָיוּ
וְחַכְמַיִם כְּבִלֵי מִדָּע, וְנִבְוִיִּם כְּבִלֵי הַשֶּׁבֶל
כִּי רַב מַעֲשֵׂיהֶם תָּהוּ, וַיְמִי חַיֵּיהֶם הֶבֶל לְפָנֶיךָ
וּמוֹתָר הָאָדָם מִן-הַבְּהֵמָה אֵין
כִּי הֵכֵל הֶבֶל:

קהלת ג

אָבֵל אֲנַחְנוּ עִמָּךְ בְּנֵי בְרִיתֶךָ
בְּנֵי אַבְרָהָם אַהֲבֶךָ שְׁנִשְׁבַּעְתָּ לּוֹ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה
זֶרַע יִצְחָק יַחֲידוֹ שְׁנַעֲקֶד עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ
עֲדַת יַעֲקֹב בְּנֶךָ בְּכוֹרֶךָ
שְׂמֵאֵהֲבֶתְךָ שְׂאֵהֲבַת אוֹתוֹ, וּמִשְׁמַחְתְּךָ שְׂשִׂמְחַת בּוֹ
קְרֵאת אֶת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁרוּן.

לְפִיכֶם אֲנַחֲנוּ חַיִּים
 לְהוֹדוֹת לָךְ וּלְשַׁבַּחְךָ וּלְפָאֵרְךָ
 וּלְבָרְךָ וּלְקַדְּשׁ וְלִתֵּת שָׂבַח וְהוֹדָיָה לְשִׁמְךָ.
 אֲשֶׁרֵינוּ, מֵה טוֹב חֲלַקְנוּ
 וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, וּמֵה יָפָה יִרְשָׁתָנוּ.

אֲשֶׁרֵינוּ, שְׂאֲנַחֲנוּ מִשְׁפִּימִים וּמֵעֲרִיבִים עָרֵב וּבָקָר
 וְאוֹמְרִים פְּעָמִים בְּכָל יוֹם

דברים 1

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

בלחש: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

יש הקוראים כאן את הפרשה הראשונה בקריאת שמע (מהרש"ל),
 והמנהג הנפוץ הוא להמשיך אֲתָהּ הוּא עַד שְׁלֹא נִבְרָא הָעוֹלָם.

אם חושש שיעבור זמן קריאת שמע, קורא את כל שלוש הפרשות (עמ' 50). ראה הלכה 40.
 וְאַהֲבַתְּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, בְּכָל־לִבְּךָ, וּבְכָל־נַפְשְׁךָ, וּבְכָל־מְאֹדְךָ: וְהָיוּ
 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוֶיךָ הַיּוֹם, עַל־לִבְּךָ: וּשְׁנַנְתָּם לְבָנֶיךָ, וּדְבַרְתָּ
 בָּם, בְּשַׁבְּתְךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ, וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ: וְקִשְׁרָתָם לְאוֹת
 עַל־יָדְךָ וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וְכַתְּבָתָם עַל־מְזוֹזֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ:

אֲתָהּ הוּא עַד שְׁלֹא נִבְרָא הָעוֹלָם

אֲתָהּ הוּא מְשֻׁנְבָרָא הָעוֹלָם.

אֲתָהּ הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה

וְאַתָּה הוּא לְעוֹלָם הַבָּא.

קִדְּשׁ אֶת שִׁמְךָ עַל מְקוֹדֵשֵׁי שִׁמְךָ

וְקִדְּשׁ אֶת שִׁמְךָ בְּעוֹלָמְךָ

וּבִישׁוּעַתְךָ תְּרוּם וּתְגִבְיָהּ קִרְנָנוּ.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמְּקַדְּשׁ אֶת שְׁמוֹ בְּרַבִּים.

אֶתְּהָ הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ
וּבְשֵׁמֵי הַשָּׁמַיִם הָעֲלִיוֹנִים.
אֱמֶת, אֶתְּהָ הוּא רִאשׁוֹן
וְאֶתְּהָ הוּא אַחֲרוֹן
וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין אֱלֹהִים.

קִבֵּץ קוֹיֶךָ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ.
יִבְרִיאוּ וַיִּדְעוּ כָּל בְּאֵי עוֹלָם
כִּי אֶתְּהָ-הוּא הָאֱלֹהִים לְבִדְךָ לְכֹל מַמְלֹכוֹת הָאָרֶץ
אֶתְּהָ עֲשִׂיתָ אֶת-הַשָּׁמַיִם וְאֶת-הָאָרֶץ:

מלכים ב' יט

אֶתְּהָ-הֵם וְאֶתְּכֹל-אֲשֶׁר-בָּם:
וּמִי בְּכֹל מַעֲשֵׂי יָדֶיךָ בְּעֲלִיוֹנִים אוּ בַתְּחַתּוֹנִים
שֵׁי אָמַר לְךָ מֶה תַעֲשֶׂה.

שמות כ

אָבִינוּ שְׁבַשְׁמַיִם
עֲשֵׂה עִמָּנוּ חֶסֶד
בְּעִבּוֹר שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ
וְקִיָּם לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
מֶה שְׁכַתּוֹב:

צפניה ג

בַּעֲת הַהִיא אָבִיא אֶתְכֶם, וּבָעֵת קִבְּצִי אֶתְכֶם,
כִּי-אֵתָן אֶתְכֶם לְשֵׁם וּלְתִהְלֶה בְּכֹל עַמֵּי הָאָרֶץ,
בְּשׂוֹבֵי אֶת-שְׁבוֹתֵיכֶם לְעֵינֵיכֶם, אָמַר יְהוָה:

סדר הקרבנות

"אמר אברהם: רבונו של עולם! שמא ישראל חוטאין לפניך... בזמן שאין בית המקדש קיים, מה תהא עליהם? - אמר לו: כבר תקנתי להם סדר קרבנות, בזמן שקוראין בהן לפני - מעלה אני עליהם כאילו הקריבום לפני, ואני מוחל להם על כל עונותיהם" (תענית כו ע"ב).

יש לומר את פרשת קרבן התמיד (בעמוד הבא) בכל יום.

ונוהגים לומר לפנייה את פרשות הכיור ותרומת הדשן, ולאחריה את פרשת הקטורת (ש"ע א, ט).

פרשת הכיור

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: וְעָשִׂיתָ כִּיֹּר נְחֹשֶׁת וְכַנֹּי נְחֹשֶׁת לְרַחֲצֶהָ, וְנָתַתָּ אֹתוֹ בֵּין-אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ, וְנָתַתָּ שָׁמָּה מַיִם: וְרָחֲצוּ אֹהֶרֶן וּבָנָיו מִמֶּנּוּ וְאֶת-יְדֵיהֶם וְאֶת-רַגְלֵיהֶם: בְּכֹאֵם אֶל-אֹהֶל מוֹעֵד יִרְחֲצוּ-מַיִם, וְלֹא יָמְתּוּ, אוּ בְגָדֵתָם אֶל-הַמִּזְבֵּחַ לְשָׂרֵת, לְהִקְטִיר אִשָּׁה לַיהוָה: וְרָחֲצוּ יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם וְלֹא יָמְתּוּ, וְהִיְתָה לָהֶם חֻק־עוֹלָם, לוֹ וּלְזֶרְעוֹ לְדֹרֹתָם:

פרשת תרומת הדשן

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: צֹא אֶת-אֹהֶרֶן וְאֶת-בָּנָיו לְאֹמֶד, זֹאת תֹּזְרֹת הָעֵלָה, הוּא הָעֵלָה עַל מוֹקְדָה עַל-הַמִּזְבֵּחַ כֹּל-הַלֵּילָה עַד-הַבֶּקֶר, וְאִשׁ הַמִּזְבֵּחַ תֹּקֵד בּוֹ: וְלִבֵּשׁ הַכֹּהֵן מְדוּ בַד, וּמְכַנְסֵי-בַד יִלְבֹּשׁ עַל-בְּשָׂרוֹ, וְהָרִים אֶת-הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאִשׁ אֶת-הָעֵלָה, עַל-הַמִּזְבֵּחַ, וְשָׂמוּ אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ: וּפִשֵׁט אֶת-בְּגָדָיו, וְלִבֵּשׁ בְּגָדִים אַחֲרֵים, וְהוֹצִיא אֶת-הַדֶּשֶׁן אֶל-מַחוּץ לַמַּחֲנֶה, אֶל-מְקוֹם טְהוֹר: וְהָאִשׁ עַל-הַמִּזְבֵּחַ תֹּקֵד-בּוֹ, לֹא תִכְבֶּה, וּבִעַר עֲלֶיהָ הַכֹּהֵן עֵצִים בַּבֶּקֶר בַּבֶּקֶר, וְעָרַךְ עֲלֶיהָ הָעֵלָה, וְהִקְטִיר עֲלֶיהָ חֲלָבֵי הַשְּׁלָמִים: אִשׁ, תָּמִיד תֹּקֵד עַל-הַמִּזְבֵּחַ, לֹא תִכְבֶּה:

בשבת וביום טוב מדלגים על הפסקה הבאה.

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁתְּרָחַם עָלֵינוּ, וְתִמְחַל לָנוּ עַל כָּל חַטֹּאתֵינוּ וְתִכְפֹּר לָנוּ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ וְתִסְלַח לָנוּ עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ, וְתִבְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְנִקְרִיב לְפָנֶיךָ קִרְבָּן הַתָּמִיד שִׂיכְפֹּר בְּעַדְנוּ, כְּמוֹ שִׁפְתַּבֵּת עָלֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עִבְדְּךָ מִפִּי כְּבוֹדְךָ, כְּאָמוּר

פרשת קרבן התמיד

במדבר כח

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: צוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמְרַתְּ
 אֲלֵהֶם, אֶת־קֶרְבְּנִי לַחֲמִי לְאִשִּׁי, רֵיחַ נִיחֹחִי, תִּשְׁמְרוּ
 לַהֲקָרִיב לִי בְּמוֹעֵדוֹ: וְאָמְרַתְּ לָהֶם, זֶה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרְבוּ
 לַיהוָה, כִּבְשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה תִּמְיָמָם שְׁנַיִם לְיוֹם, עַל־הַ תְּמִיד:
 אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַּבֶּקֶר, וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה
 בֵּין הָעֶרְבָיִם: וְעִשְׂרִית הָאֵיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה, בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן
 כֶּתִיב רְבִיעֵת הַהֵיזֶן: עֲלֵת תְּמִיד, הַעֲשֶׂה בְּהַר סִינַי, לְרֵיחַ
 נִיחֹחַ אִשָּׁה לַיהוָה: וְנִסְכּוֹ רְבִיעֵת הַהֵיזֶן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד,
 בַּקֹּדֶשׁ הַסֶּךְ נֶסֶךְ שִׁכָר לַיהוָה: וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה
 בֵּין הָעֶרְבָיִם, כְּמִנְחַת הַבֶּקֶר וְכִנְסוֹ תַעֲשֶׂה, אִשָּׁה רֵיחַ
 נִיחֹחַ לַיהוָה:

וּשְׁחַט אֹתוֹ עַל יָרֵךְ הַמִּזְבֵּחַ צִפְנָה לִפְנֵי יְהוָה, וּזְרָקוּ בְּנֵי
 אֹהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת־דָּמּוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ, סָבִיב:

ויקרא א

יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתִּהְיֶה אֲמִירָה זוֹ חֲשׂוּבָה
 וּמְקַבֶּלֶת וּמְרֻצָּה לְפָנֶיךָ, כְּאֵלוֹ הַקֶּרְבָּנוֹ קֶרְבֵּן הַתְּמִיד בְּמוֹעֵדוֹ וּבְמִקוֹמוֹ וְכִהְלֻכְתּוֹ.

אֲתָהּ הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַקְטִירוֹ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת קְטוֹרֶת הַסַּמִּים בְּזֶמַן
 שְׂבִיבַת הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קִיָּם, כְּאֲשֶׁר צִוִּיתָ אוֹתָם עַל יְדֵי מֹשֶׁה נְבִיאֲךָ, כְּפִתּוּב
 בְּתוֹרַתְךָ:

פרשת הקטורת

שמות ל

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה, קַח־לְךָ סַמִּים נָטָף וּשְׁחַלֵּת וּחִלְבֵּנָה, סַמִּים
 וּלְבִנְיָה זָכָה, בַּד בְּבַד יְהִיָּה: וְעִשְׂיֹת אֲתָהּ קְטוֹרֶת, רִקַח מַעֲשֶׂה רוֹקַח,
 מִמֶּלֶח, טְהוֹר קָדֹשׁ: וּשְׁחַקֵּת מִמֶּנָּה הֶדֶק, וְנִתְתָּה מִמֶּנָּה לִפְנֵי הָעֵדֻת
 בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר אוֹעֵד לְךָ שְׁמָה, קָדֹשׁ קְדָשִׁים תִּהְיֶה לָכֶם:

וּנְאָמַר

וְהִקְטִיד עָלָיו אֶהְרֵן קִטְרֵת סַמִּים, בְּבִקְרָב בְּבִקְרָב בְּהִיטִיבוֹ
 אֶת־הַנִּהְרֹת יִקְטִירָנָה: וּבְהֶעֱלֹת אֶהְרֵן אֶת־הַנִּהְרֹת בֵּין הָעֲרֻבִים
 יִקְטִירָנָה, קִטְרֵת תְּמִיד לִפְנֵי יְהוָה לְדֹרֹתֵיכֶם:

כריתות ו. תָּנוּ רַבָּנֵינוּ: פְּטוּם הַקִּטְרֵת בִּיצֵד, שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשָׁשִׁים וְשִׁמּוֹנָה מִנִּים הָיוּ בָּהּ. שְׁלֹשׁ
 מֵאוֹת וְשָׁשִׁים וְחֲמִשָּׁה כְּמִנְיַן יְמוֹת הַחֲמֹה, מִנֵּה לְכָל יוֹם, פָּרַס בְּשַׁחֲרִית וּפָרַס
 בֵּין הָעֲרֻבִים, וְשְׁלֹשָׁה מִנִּים יִתְּרִים שְׁמֵהֶם מְכַנִּים בָּהֶן גְּדוּל מְלֵא חֲפָנָיו בְּיוֹם
 הַכַּפּוּרִים, וּמְחֻזְרֵן לְמַכְתָּשֶׁת בְּעֶרְבַּיּוֹם הַכַּפּוּרִים וְשׁוֹחֲקֵן יָפָה יָפָה, בְּדֵי שְׁתֵּהָא
 דְקָה מִן הַדְּקָה. וְאַחַד עָשָׂר סַמָּנִים הָיוּ בָּהּ, וְאֵלוֹ הֵן: הַצָּרִי, וְהַצָּפְרוֹן, וְהַחֲלֻבְנָה,
 וְהַלְבוּנָה מִשְׁקַל שֶׁבַע עֶשְׂרֵים שְׁבַע עֶשְׂרֵים מִנֵּה, מֹר, וּקְצִיעָה, שְׁבַלֶּת נֹדֵד, וְכֹרֶסֶם מִשְׁקַל
 שְׁשֵׁה עָשָׂר שְׁשֵׁה עָשָׂר מִנֵּה, הַקִּשְׁטֵי שְׁנַיִם עָשָׂר, קְלוּפֵי שְׁלֹשָׁה וּקְנָמוֹן תְּשַׁעָה,
 בְּרִית בְּרִשְׁיָנָה תְּשַׁעָה קָבִין, יִין קְפָרִיסִין סְאִין תְּלַת וְקָבִין תְּלַתָּא, וְאִם אֵין לוֹ
 יִין קְפָרִיסִין, מְבִיא חֲמֹר חֲזָרִין עֲתִיק. מֶלַח סְדוּמִית רְבַע, מַעְלָה עֲשָׂן כָּל שְׁהוּא.
 רַבִּי נֶתָן הַבְּבִלִי אוֹמֵר: אֵף כֶּפֶת הַיִּרְדֵּן כָּל שְׁהוּא, וְאִם נֶתָן בָּהּ דְּבִשׁ פְּסָלָה,
 וְאִם חֲסֹר אֶחָד מִכָּל סַמָּנֶיהָ, חֵיב מִיתָה.

רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: הַצָּרִי אֵינוֹ אֵלָּא שֶׁרֶף הַנוּטֵף מֵעֵצֵי הַקִּטְף. בְּרִית
 כְּרִשְׁיָנָה שְׁשֵׁפִין בָּהּ אֵת הַצָּפְרוֹן בְּדֵי שְׁתֵּהָא נָאָה, יִין קְפָרִיסִין שְׁשׁוּרִין בּוֹ אֵת
 הַצָּפְרוֹן בְּדֵי שְׁתֵּהָא עֲזָה, וְהֵלֵא מִי רְגֵלִים יָפִין לָהּ, אֵלָּא שְׁאִין מְכַנִּיסִין מִי רְגֵלִים
 בְּמַקְדָּשׁ מִפְּנֵי הַכְּבוֹד.

תַּנְיָא, רַבִּי נֶתָן אוֹמֵר: כְּשֶׁהוּא שׁוֹחֵק אוֹמֵר, הַדֵּק הֵיטֵב הֵיטֵב הַדֵּק, מִפְּנֵי
 שְׁהָקוּל יָפָה לְבִשְׁמִים. פְּטָמָה לְחֻצְאִין כְּשֶׁרָה, לְשִׁלּוּשׁ וְלְרַבִּיעַ לֹא שְׁמַעְנוּ.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: זֶה הַפֶּלֶל, אִם כְּמִדְתָּהּ כְּשֶׁרָה לְחֻצְאִין, וְאִם חֲסֹר אֶחָד מִכָּל
 סַמָּנֶיהָ חֵיב מִיתָה.

תַּנְיָא, בַּר קַפְרָא אוֹמֵר: אַחַת לְשָׁשִׁים אוֹ לְשֶׁבַע עֶשְׂרֵים שָׁנָה הֵיטֵב בְּאֵהּ שֶׁל שִׁירִים
 לְחֻצְאִין. וְעוֹד תַּנִּי בַר קַפְרָא: אֵלוֹ הֵיטֵב נֹתֵן בָּהּ קוֹרְטוּב שֶׁל דְּבִשׁ אֵין אָדָם
 יְכוֹל לְעַמֵּד מִפְּנֵי רִיחָהּ, וְלָמָּה אֵין מְעַרְבִין בָּהּ דְּבִשׁ, מִפְּנֵי שְׁהַתּוֹרָה אִמְרָה: כִּי
 כָּל־שְׂאֹר וְכָל־דְּבִשׁ לֹא־תִקְטְרוּ מִמֶּנּוּ אִשָּׁה לִיהוָה:

ירושלמי
 יומא ד'
 הלכה ה'
 ויקרא ב'

נוהגים לומר שלושה פסוקים אלה אחרי פרשת הקטורת (ישער הכוונות), על פי הירושלמי במסכת ברכות). והשליה כתב לומר כל פסוק שלוש פעמים.

יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגֵּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה:

יְהוָה צְבָאוֹת, אֱשֵׁרֵי אָדָם בִּטַּח בְּךָ:

יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיָוֵם־קִרְאָנוּ:

אַתָּה סֹתֵר לִי, מִצָּר תִּצְרָנִי, רָנִי פִלֵּט תִּסּוּבְּכֵי סֵלָה:

וְעֲרָבָה לִיהוָה מְנַחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם

כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קִדְמֹנֹיֹת:

תהלים מו

תהלים פד

תהלים כ

תהלים לב

מלאכי ג

סדר המערכה

אַבְיֵי הוּוּ מִסֵּדֵר סֵדֵר הַמַּעֲרָכָה מִשְׁמָא דְגִמְרָא, וְאַלְפָא דְאַבָּא
שְׂאוּל: מַעֲרָכָה גְדוּלָה קוֹדֶמֶת לְמַעֲרָכָה שְׁנִיָּה שֶׁל קְטֹרֶת, וּמַעֲרָכָה
שְׁנִיָּה שֶׁל קְטֹרֶת קוֹדֶמֶת לְסִדּוֹר שְׁנֵי גְזֵרֵי עֵצִים, וְסִדּוֹר שְׁנֵי גְזֵרֵי עֵצִים
קוֹדֵם לְדָשׁוֹן מְזֻבַּח הַפְּנִימִי, וְדָשׁוֹן מְזֻבַּח הַפְּנִימִי קוֹדֵם לְהִטְבַּת
חֲמֵשׁ נֵרוֹת, וְהִטְבַּת חֲמֵשׁ נֵרוֹת קוֹדֶמֶת לְדָם הַתְּמִיד, וְדָם הַתְּמִיד
קוֹדֵם לְהִטְבַּת שְׁתֵּי נֵרוֹת, וְהִטְבַּת שְׁתֵּי נֵרוֹת קוֹדֶמֶת לְקְטֹרֶת,
וְקְטֹרֶת קוֹדֶמֶת לְאַבְרִים, וְאַבְרִים לְמְנַחָה, וּמְנַחָה לְחֻבְתֵּינִי, וְחֻבְתֵּינִי
לְנִסְכֵּינִי, וְנִסְכֵּינִי לְמוֹסְפֵינִי, וּמוֹסְפֵינִי לְבֹזֵיכִין, וּבֹזֵיכִין קוֹדֶמֶת לְתְּמִיד
שֶׁל בֵּין הָעֲרֻבִים. שְׁנַאֲמֵר: וְעֵרַךְ עָלֶיהָ הָעֵלָה, וְהַקְטִיר עָלֶיהָ חֲלָבֵי
הַשְּׁלָמִים: עָלֶיהָ הַשְּׁלָם כָּל הַקְּרִבָּנוֹת כָּלֵם.

יומא לג

ויקרא ו

המקובלים הנהיגו לומר פיוט עתיק זה המיוחס
לתנא ר' נחוניה בן הקנה, כהכנה לתפילה (ישער הכוונות).

אַנָּא, בְּכַח גְּדֻלַּת יְמִינְךָ, תִּתִּיר צְרוּרָה.

קָבֵל רַחֵם עִמָּךְ, שְׂגִבְנוּ, טַהֲרֵנוּ, נוֹרָא.

נָא גְבוּר, דּוֹרְשֵׁי יְחֻדְךָ כְּבַבְתָּ שְׁמֵרָם.

בָּרַכְם, טַהֲרֵם, רַחֲמֵם, צְדָקְתְּךָ תְּמִיד גְּמִלֵם.

חֲסִין קְדוֹשׁ, בָּרַב טוֹבְךָ נִהַל עֲדָתְךָ.

יְחִיד גְּאֹה, לְעַמְּךָ פְּנָה, זֹכְרֵי קִדְשְׁתְּךָ.

שׁוֹעֲתָנוּ קָבֵל וּשְׁמַע צַעֲקֹתֵנוּ, יוֹדַע תַּעֲלוּמוֹת.

בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוֹתָו לְעוֹלָם וָעֶד.

בשבת וביום טוב יש המדלגים על התחינה הבאה.

רְבוּזֵי הָעוֹלָמִים, אֶתְּהָ צְוִיתָנוּ לְהַקְרִיב קֶרֶבֶן הַתָּמִיד בְּמוֹעֵדוֹ
 וְלִהְיוֹת כְּהֵנִים בְּעִבּוֹדְתֶם וְלוֹיִים בְּדוּכָכֶם וְיִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדָם,
 וְעַתָּה בְּעֹנֹתֵינוּ חָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּבִטַּל הַתָּמִיד וְאִין לָנוּ לֹא כֹהֵן
 בְּעִבּוֹדְתוֹ וְלֹא לוֹי בְּדוּכָנוּ וְלֹא יִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדוֹ, וְאֶתְּהָ אָמַרְתָּ:
 הוֹשִׁיעַ יְיָ וְנִשְׁלַמְהָ פְרִים שְׁפִתֵינוּ: לָכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהֶי
 אָבוֹתֵינוּ, שְׁיֵהָא שְׁפִתֵנוּ חָשׁוּב וּמְקַבֵּל וּמְרַצֶּה לְפָנֶיךָ, כְּאֵלוֹ
 הַקְּרָבָנוּ קֶרֶבֶן הַתָּמִיד בְּמוֹעֵדוֹ וּבְמִקוֹמוֹ וְכֵה לַכְּתוֹ.

הושע יד

בשבת ובראש חודש מוסיפים את פסוקי מוסף היום
 כהשלמה לפסוקי התמיד (אך לא ביום טוב - ש"ע ורמ"א מת, א).

במדבר כח

בשבת: וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת

שְׁנֵי־כִבְשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תָּמִימִם
 וְשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן, וְנִסְכּוֹ:
 עֲלֵת שַׁבֵּת בְּשַׁבָּתוֹ, עַל־עֲלֵת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:

במדבר כח

בר"ח: וּבְרֵאשֵׁי חֳדָשִׁיכֶם

תִּקְרְבוּ עֲלֶיהָ לַיהוָה
 פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם, וְאַיִל אֶחָד
 כִּבְשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שְׁבַע, תָּמִימִם:
 וְשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לֶפֶר הָאֶחָד
 וְשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְאֵיל הָאֶחָד:
 וְעֶשְׂרֹן עֶשְׂרוֹן סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לִכְבֹּשׁ הָאֶחָד
 עֲלֶיהָ רֵיחַ נִיחֹחַ, אִשָּׁה לַיהוָה:
 וְנִסְכֵיהֶם

חֲצִי הַהֵיזֵן יִהְיֶה לֶפֶר, וְשְׁלִישִׁת הַהֵיזֵן לְאֵיל
 וּרְבִיעֵת הַהֵיזֵן לִכְבֹּשׁ, יַיִן
 זֹאת עֲלֵת חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ לְחֹדְשֵׁי הַשָּׁנָה:
 וְשָׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְחֹטְאֵת לַיהוָה
 עַל־עֲלֵת הַתָּמִיד יַעֲשֶׂה, וְנִסְכּוֹ:

לאחר פסוקי הקרבנות אומרים פרק משנה ואת הברייתא הפותחת את מדרש תורת כוהנים כדי ללמוד בכל יום מקרא, משנה וגמרא (תוספות, קידושין ל ע"א).

חכמים בחרו את פרק ה במסכת זבחים, כיוון שכולו הלכה פסוקה בלי מחלוקת (משנ"ב ג, ב).

דיני זבחים

אֵיזוֹהוּ מְקוֹמָן שֶׁל זְבָחִים. קִדְשֵׁי קִדְשִׁים שְׁחִיטָתָן בַּצֶּפֶן. פֶּרֶשׁ
וְשֶׁעִיר שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים, שְׁחִיטָתָן בַּצֶּפֶן, וְקָבֹל דָּמָן בְּכָלִי
שָׁרֵת בַּצֶּפֶן, וְדָמָן טְעוֹן הַזֵּיהָ עַל בֵּין הַבַּדִּים, וְעַל הַפְּרֹכֶת, וְעַל
מִזְבַּח הַזֶּהָב. מִתְּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכְבֶּת. שְׂיָרֵי הַדָּם הֵיחָ שׁוֹפֵךְ
עַל יְסוּד מְעַרְבֵי שֶׁל מִזְבַּח הַחִיצוֹן, אִם לֹא נִתֵּן לֹא עֵבֵב.

זבחים
פרק ה

פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וְשֶׁעִירִים הַנִּשְׂרָפִים, שְׁחִיטָתָן בַּצֶּפֶן, וְקָבֹל
דָּמָן בְּכָלִי שָׁרֵת בַּצֶּפֶן, וְדָמָן טְעוֹן הַזֵּיהָ עַל הַפְּרֹכֶת וְעַל מִזְבַּח
הַזֶּהָב. מִתְּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכְבֶּת. שְׂיָרֵי הַדָּם הֵיחָ שׁוֹפֵךְ עַל
יְסוּד מְעַרְבֵי שֶׁל מִזְבַּח הַחִיצוֹן, אִם לֹא נִתֵּן לֹא עֵבֵב. אֵלוֹ וְאֵלוֹ
נִשְׂרָפִין בַּבַּיִת הַדָּשָׁן.

חֲטָאת הַצֶּבֶר וְהַיְחִיד. אֵלוֹ הֵן חֲטָאת הַצֶּבֶר: שְׂעִירֵי רָאשֵׁי
קִדְשִׁים וְשֶׁל מוֹעֲדוֹת. שְׁחִיטָתָן בַּצֶּפֶן, וְקָבֹל דָּמָן בְּכָלִי שָׁרֵת
בַּצֶּפֶן, וְדָמָן טְעוֹן אַרְבַּע מִתְּנוֹת עַל אַרְבַּע קָרְנוֹת. כֵּיצֵד, עָלָה
בַּכֶּבֶשׂ, וּפְנָה לְסוּבָב, וּבָא לוֹ לְקָרְן דְּרוּמִית מְזֻרְחִית, מְזֻרְחִית
צְפוֹנִית, צְפוֹנִית מְעַרְבִית, מְעַרְבִית דְּרוּמִית. שְׂיָרֵי הַדָּם הֵיחָ
שׁוֹפֵךְ עַל יְסוּד דְּרוּמִי וְנֶאֱכָלִין לְפָנִים מִן הַקְּלָעִים, לְזָכְרֵי כְהֻנָּה,
בְּכָל מֵאֲכָל, לְיוֹם וּלְלַיְלָה עַד חִצּוֹת.

הַעוֹלָה קִדְשׁ קִדְשִׁים. שְׁחִיטָתָהּ בַּצֶּפֶן, וְקָבֹל דָּמָהּ בְּכָלִי שָׁרֵת

בַּצֶּפֶן, וְדָמָה טָעוֹן שְׁתֵּי מִתְנֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע, וּטְעוּנָה הַפֶּשֶׁט
וְנִתּוּחַ, וְכֻלִּיל לְאֲשִׁים.

זְבַחֵי שְׁלָמֵי צְבוּר וְאֲשָׁמוֹת. אֱלוֹ הֵן אֲשָׁמוֹת: אֲשֵׁם גְּזֹלוֹת, אֲשֵׁם
מְעִילוֹת, אֲשֵׁם שְׁפָחָה חְרוּפָה, אֲשֵׁם נוֹיֹר, אֲשֵׁם מְצָרַע, אֲשֵׁם
תָּלוּי. שְׁחִיטָתוֹ בַּצֶּפֶן, וְקָבוּל דָּמָן בְּכָלִי שֶׁרֶת בַּצֶּפֶן, וְדָמָן טָעוֹן
שְׁתֵּי מִתְנֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע. וְנֶאֱכָלִין לְפָנִים מִן הַקִּלְעִים, לְזִכְרֵי
כְּהֻנָּה, בְּכָל מֵאֲכָל, לְיוֹם וּלְיֵלֶה עַד חִצּוֹת.

הַתּוֹדָה וְאֵיל נוֹיֹר קָדָשִׁים קָלִים. שְׁחִיטָתוֹ בְּכָל מָקוֹם בְּעֹזְרָה,
וְדָמָן טָעוֹן שְׁתֵּי מִתְנֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע, וְנֶאֱכָלִין בְּכָל הָעִיר,
לְכָל אָדָם, בְּכָל מֵאֲכָל, לְיוֹם וּלְיֵלֶה עַד חִצּוֹת. הַמּוֹרָם מֵהֶם
בְּיֹצֵא בָהֶם, אֵלֹא שֶׁהַמּוֹרָם נֶאֱכָל לְפָנֵינִים, לְנִשְׁיָהֶם, וּלְבִנְיָהֶם
וּלְעַבְדֵיהֶם.

שְׁלָמִים קָדָשִׁים קָלִים. שְׁחִיטָתוֹ בְּכָל מָקוֹם בְּעֹזְרָה, וְדָמָן טָעוֹן
שְׁתֵּי מִתְנֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע, וְנֶאֱכָלִין בְּכָל הָעִיר, לְכָל אָדָם, בְּכָל
מֵאֲכָל, לְשָׁנֵי יָמִים וּלְיֵלֶה אֶחָד. הַמּוֹרָם מֵהֶם בְּיֹצֵא בָהֶם,
אֵלֹא שֶׁהַמּוֹרָם נֶאֱכָל לְפָנֵינִים, לְנִשְׁיָהֶם, וּלְבִנְיָהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם.

הַבְּכוֹר וְהַמְעֵשֶׁר וְהַפֶּסַח קָדָשִׁים קָלִים. שְׁחִיטָתוֹ בְּכָל מָקוֹם
בְּעֹזְרָה, וְדָמָן טָעוֹן מִתְנֵה אַחַת, וּבִלְבָד שְׁיִתֵּן בְּנֶגֶד הַיְסוּד. שְׁנֵה
בְּאִכְלִיתָן, הַבְּכוֹר נֶאֱכָל לְפָנֵינִים וְהַמְעֵשֶׁר לְכָל אָדָם, וְנֶאֱכָלִין
בְּכָל הָעִיר, בְּכָל מֵאֲכָל, לְשָׁנֵי יָמִים וּלְיֵלֶה אֶחָד. הַפֶּסַח אֵינוֹ
נֶאֱכָל אֵלֹא בְּיֵלֶה, וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֵלֹא עַד חִצּוֹת, וְאֵינוֹ נֶאֱכָל
אֵלֹא לְמִנוּיָיו, וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֵלֹא צְלִי.

יש בני כנסת המתחילים את התפילה בציבור כאן.

ברייאת דרבי ישמעאל

רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל אוֹמֵר: בְּשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת

א מִקַּל וְחִמֵּר

ב וּמִגִּזְרָה שְׁוֵה

ג מִבְּנֵי אָב מִכְּתוּב אֶחָד, וּמִבְּנֵי אָב מִשְׁנֵי כְּתוּבִים

ד מִכָּלל וּפְרָט

ה מִפְּרָט וּכְלָל

ו כָּלל וּפְרָט וּכְלָל, אִי אַתָּה דָן אֶלֶּא כִּיעִין הַפְּרָט

ז מִכָּלל שֶׁהוּא צְרִיךְ לַפְּרָט, וּמִפְּרָט שֶׁהוּא צְרִיךְ לְכָלל

ח כָּל דָּבָר שֶׁהִיא בְּכָלל, וַיֵּצֵא מִן הַכָּלל לְלִמּוּד

לֹא לְלִמּוּד עַל עֲצָמוֹ יֵצֵא, אֶלֶּא לְלִמּוּד עַל הַכָּלל כֵּלּוֹ יֵצֵא

ט כָּל דָּבָר שֶׁהִיא בְּכָלל, וַיֵּצֵא לְטַעַן טַעַן אֶחָד שֶׁהוּא כְּעַנְיָנוּ

יֵצֵא לְהַקְלִי וְלֹא לְהַחֲמִיר

י כָּל דָּבָר שֶׁהִיא בְּכָלל, וַיֵּצֵא לְטַעַן טַעַן אַחֵר שֶׁלֹּא כְּעַנְיָנוּ

יֵצֵא לְהַקְלִי וּלְהַחֲמִיר

יא כָּל דָּבָר שֶׁהִיא בְּכָלל, וַיֵּצֵא לְדוֹן בְּדָבָר הַחֲדָשׁ

אִי אַתָּה יָכוֹל לְהַחֲזִירוֹ לְכָללוֹ

עַד שֶׁיַּחֲזִירוּ הַכְּתוּבִים לְכָללוֹ בְּפִרוּשׁ

יב דָּבָר הַלְּמִיד מִעַנְיָנוּ, וְדָבָר הַלְּמִיד מִסּוּפוֹ

יג וְכֵן שְׁנֵי כְּתוּבִים הַמְּכַחֲשִׁים זֶה אֶת זֶה

עַד שֶׁיָּבֹאוּ הַכְּתוּבִים הַשְּׁלִישִׁי וַיְכַרִּיעַ בֵּינֵיהֶם.

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁיַּבְּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ

בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ, וְשֵׁם נַעֲבֹדְךָ בִּירְאָה כִּימֵי עוֹלָם

וּבְשָׂנִים קִדְמוֹנוֹת.